

bør foretages i en Tid, hvor Opsparingen er rigelig og Kapitalefterspørgselen ringe.

Der ligger i Pohles Fremstilling en interessant Forklaring netop af det periodiske i Op- og Nedgangen, i alt Fald en bedre Forklaring end den, der udelukkende vil støtte sig paa det rent psykologiske, paa Frem- og Tilbagegang i Lyst og Tilbøjelighed til produktive Foretagender og til Spekulation; men som alle Teorier, der vil forklare alt ud fra et enkelt Synspunkt, har den selvfølgelig sin Ensidighed. »Planløsheden«, Mangelen paa en fast Plan i Produktionen af Produktionsmidler spiller sikkert ogsaa sin store Rolle ved Fremkaldelsen af det Tilbageslag, der følger paa livlige Produktionsperioder. Et er i al Almindelighed at producere Produktionsmidler, et andet at producere de forskellige Kapitalgenstande netop i det indbyrdes Omfang, som passer for den fremtidige Produktion — f. Eks. ikke at bygge for mange Skibe og for faa Jærnbaner eller omvendt. Netop fordi det er Fremtiden, det drejer sig om, er her et uberegneligt Moment til Stede, og denne Uberegnelighed kan ikke tænkes helt fjernet ved nogen anden økonomisk Organisation end de hidtil kendte. Under ingen som helst Organisation vil Produktionens Ledere med fuld Sikkerhed kunne regne sig til Fremtidens Behov.

E. Meyer.

THEODORE E. BURTON. **Financial Crises and Periods of Industrial and Commercial Depressions.** London og New York 1902. Effingham Wilson og D. Appleton & Co. (X + 392 S., sh. 6).

Burtons Bog er i hele sit Anlæg meget forskellig fra Pohles foran omtalte. Den gaar ud fra et andet Begreb om Kriser, idet den i sin Indledning skarpt skelner mellem Kriser, Paniker og Depressioner, og den har ikke til Hensigt at finde et enkelt Hovedsynspunkt som Forklaring af Aarsagen til de periodiske Svingninger. Tværtimod

bør foretages i en Tid, hvor Opsparingen er rigelig og Kapitalefterspørgselen ringe.

Der ligger i Pohles Fremstilling en interessant Forklaring netop af det periodiske i Op- og Nedgangen, i alt Fald en bedre Forklaring end den, der udelukkende vil støtte sig paa det rent psykologiske, paa Frem- og Tilbagegang i Lyst og Tilbøjelighed til produktive Foretagender og til Spekulation; men som alle Teorier, der vil forklare alt ud fra et enkelt Synspunkt, har den selvfølgelig sin Ensidighed. »Planløsheden«, Mangelen paa en fast Plan i Produktionen af Produktionsmidler spiller sikkert ogsaa sin store Rolle ved Fremkaldelsen af det Tilbageslag, der følger paa livlige Produktionsperioder. Et er i al Almindelighed at producere Produktionsmidler, et andet at producere de forskellige Kapitalgenstande netop i det indbyrdes Omfang, som passer for den fremtidige Produktion — f. Eks. ikke at bygge for mange Skibe og for faa Jærnbaner eller omvendt. Netop fordi det er Fremtiden, det drejer sig om, er her et uberegneligt Moment til Stede, og denne Uberegnelighed kan ikke tænkes helt fjernet ved nogen anden økonomisk Organisation end de hidtil kendte. Under ingen som helst Organisation vil Produktionens Ledere med fuld Sikkerhed kunne regne sig til Fremtidens Behov.

E. Meyer.

THEODORE E. BURTON. **Financial Crises and Periods of Industrial and Commercial Depressions.** London og New York 1902. Effingham Wilson og D. Appleton & Co. (X + 392 S., sh. 6).

Burtons Bog er i hele sit Anlæg meget forskellig fra Pohles foran omtalte. Den gaar ud fra et andet Begreb om Kriser, idet den i sin Indledning skarpt skelner mellem Kriser, Paniker og Depressioner, og den har ikke til Hensigt at finde et enkelt Hovedsynspunkt som Forklaring af Aarsagen til de periodiske Svingninger. Tværtimod

stræber Forfatteren efter at se Sagen fra alle Sider, at finde alle de forskellige Ejendommeligheder, der har præget de forskellige Kriser, og at efterspore og forklare de enkelte medvirkende Faktorer paa Industriens, den internationale Handels og Kreditvæsenets Omraade.

Fremstillingen har derfor mindre Originalitet, bringer kun i ringe Omfang nye Synspunkter, men giver paa de forskellige Omraader, som den beskæftiger sig med, mange sunde og træffende Bemærkninger og adskillig positiv Oplysning af ikke ringe Interesse. I sidstnævnte Henseende maa det navnlig fremhæves, at Forfatteren bilægger sin Behandling af de enkelte Forhold med et ikke synderlig stort men vel valgt statistisk Materiale. Dette er særlig hentet fra hans eget Land, de Forenede Stater, og tildels fra England, og kommer derved til at danne et godt Supplement til den af Pohle anførte Statistik, der navnlig angaar tyske Forhold. De Tal, der findes hos Burton, belyser yderligere den Kendsgerning, at de periodiske Svingninger baade i Henseende til Priserne og til Tallet af Arbejdere, der er beskæftigede i de forskellige Perioder, tydeligst viser sig i de Erhverv, der hovedsagelig arbejder for Fremtidens Produktion, og Burton fremhæver ogsaa stærkt denne Kendsgerning uden dog i saa høj Grad som Pohle at gøre den til det centrale i hele Undersøgelsen. Lige saa stærkt som Pohle polemiserer Burton mod den Opfattelse, at Kriser og Depressioner skyldes et for ringe Forbrug, en Underkonsumtion. Bogen slutter med en udførlig Bibliografi, en Fortegnelse over Bøger og Tidsskriftartikler om Kriser, som vil kunne være til megen Nytte for dem, der vil beskæftige sig mere indgaaende med disse Spørgsmaal.

E. Meyer.